

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa tuhkakeskiviikosta 14.2. ja päättyy palmusunnuntaihin 24.3.

Paastoa ihmeessä, mutta älä ihmisten edessä!

TUHKAKESKIVIIKKO 14.2.

MATT. 6:16–21

Paasto on melko yleinen käsite läpi Raamatun. Mooseksen lain mukaan tuli paastota kerran vuodessa suurena sovituspäivänä (3. Moos. 16:29). Myöhemmin päiviä tuli lisää. Yhtäältä paasto saattoi olla yhteisöllistä, joukon paastoamista, toisaalta yksilön omaa paastoa jonkun henkilökohtaisen asian vuoksi. Raamatussa paastoon liittyy kiinteästi syntien tunnustaminen ja Jumalan armoon vetoaminen. Paastota saatettiin myös onnettomuuden uhatessa tai surun kohdatessa. Monet paastot liittyvät myös Jumalan ilmoituksen vastaanottamiseen (esim. 2. Moos. 34:28).

Itse paasto on ruuasta ja juomasta kieltäytymistä määrätyn ajaksi. Tähän saatettiin lisätä muitakin elementtejä, kuten säkkiin pukeutuminen ja mullan sirotteleminen hiuksiin. Apokryfeissa jopa karja osallistuu paastoon ja temppelin alttarikin verhottiin säkkikankaalla (Juudit 4:12). Jesajan kirja moittii paastoa, jossa paasto ja surkeaksi tekeytyminen näyttää olevan enemmän itsetarkoitus kuin väline oman itsensä arviointiin Jumalan edessä (Jes. 58).

Jeesuksen aikana hurskas juutalainen saattoi paastota kahdesti viikossa, maanantaisin ja torstaisin. On syytä huomata, ettei Jeesus kehota olemaan paastoamatta. Hänhän vahvistaa, että niin kuuluu tehdä — ”kun paastoatte”. Jeesus antaa tarkentavat ohjeet siitä, millaisella sydämen asenteella paastoon on syytä ryhtyä. Paasto on hyvin henkilökohtaista ihmisen ja Jumalan välistä vuorovaikutusta, eikä sen pitä näkyä surkeutena muille ihmisille (vrt. 2. Sam. 12, jossa Daavid peseytyy ja voitelee itsensä vasta paaston jälkeen). Jeesus ei tavallisesti kehota näyttelemään, mutta kehottaako nyt? Paastossa ulospäin saisi näkyä ilo ja hyvinvointi!

Paaston korostus muulla synkeydellä tekee siitä tehottoman. Jeesus varoittaa toimimasta niin. Taidamme aika harvoin nyky-Suomessa kohdata sitä, että kristitty tekisi paastoaan erityisen näkyväksi tai vaipuisi paastotessaan surkeaan olo-muotoon. Olemme omaksuneet tämän Jeesuksen kehotuksen melko hyvin ”ei tehdä tästä nyt numeroa” -asenteellamme. Tässä kohtaa voi sen sijaan pysähtyä miettimään yleisemminkin tekemistemme motiiveja. Miksi yleensä toimimme kuten toimimme? Onko tarkoitus saada hyväksyntää ja suosiota muilta ihmisiltä? Teenkö hyvää, jos tiedän, ettei kukaan ihminen huomaa sitä? Tämä on koko Matteuksen kuudennen luvun kantava teema. Kristityn on syytä toimia oikein salassa, ilman odotusta siitä, että ihmiset kiittelevät. Jumala näkee tekemme ja tekemättä jättämisemme, ja hänen edessään meidät myös arvioidaan.

Puhe paastosta liittyy vahvasti evankeliumin jälkimmäiseen osaan — puheeseen aarteista ja sydäimestä. Paaston avulla opetetaan, että ainakaan ruoka, juoma ja lihallinen elämä eivät ole Jumalan lapsen aarteita. Paasto on eräänlaista harjoittelua, jonka aikana opitaan kieltäytymään sinänsä hyvistä asioista, jotta tosipaikan tullen osataan kieltäytyä synnistä. Syöminen ja juominen ei tietenkään ole syntiä, vaan Jumalan hyvää lahjaa. Näillä on kuitenkin yhtäläisyyksiä synnin kanssa: ruuan ja juoman tavoin myös synti maistuu usein hyvälle!

Kristitylle paasto on sitä, että tärkeät asiat saavat jäädä taka-alalle, tärkein tulkoon kärkeen! Elämämme ei riipukaan syömisestä, juomisesta, mistään tavarasta tai muustakaan, vaan olemme täysin riippuvaisia Jumalasta! Kaikkein tärkeintä on Jeesuksen tunteminen ja hänen kanssaan oleminen niin rukouksessa, Raamatun lukemisessa kuin ehtoollisella. Sunnuntait, Herran päivät, eivät kuulu osaksi

paastoa, vaan silloin paasto taukoo.
”Eivät kai häävieraat voi paastota silloin,
kun sulhanen vielä on heidän kanssaan.”
(Mark. 2:19).

Lukas Brenner
piirivastaava (Sley), TM, Kotka

Jeesus, kiusausten voittaja

1. PAASTONAJAN SUNNUNTAI 18.2.

MARK. 1:12–13

Päivän evankeliumissa Henki vei Jeesuksen Saatanan kiusattavaksi autiomaahan, jossa hän paastosi neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä. Kertomus esiintyy kronologisesti samassa kohdin kaikissa synoptisissa evankeliumeissa. On kiinnostavaa, miten ennen Jeesuksen julkista toimintaa nämä kaksi merkittävää hetkeä toteutuvat: Jeesuksen kaste ja neljänkymmenen päivän paasto Saatanan kiusattavana autiomaassa, vieläpä juuri tässä järjestyksessä. Kiusausten voittaminen ei tapahdu ennen kastetta, vaan heti seuraavana kasteen jälkeen.

Kolmannen vuosikerran mukaisen Markuksen evankeliumin kertomus Jeesuksesta Saatanan kiusattavana ei paljasta paljoakaan tapahtumien kulusta, vain ydinkohdat. ”Henki ajoi Jeesuksen autiomaahan. Neljäkymmentä päivää hän oli autiomaassa Saatanan kiusattavana. Hän eli villieläinten joukossa, ja enkelit pitivät hänestä huolta.” (Mark. 1:12–13). Kaikesta päätellen Jeesus selvisi kiusauksista voitokkaana ja jo seuraavassa jakeessa Hän on siirtynyt Galileaan julistamaan evankeliumia. Voimme kuitenkin lukea tarkemman kuvauksen Jeesuksen paastonajasta autiomaassa Matteuksen evankeliumista. Kyseisessä luvussa kerrotaan Saatanan kiusaavan ja koettelevan Jeesusta kolmassti. Näissä kolmessa kiusauksessa Saatanana käyttää hyväkseen kolmea meille ihmisille hyvin yleistä perustarvetta, jotka ovat jo

aikojen alusta asti onnistuneet saamaan ihmisiä lankeamaan paholaisen asettamaan ansaan. Näitä tarpeita ovat huoli leivästä, huoli terveydestä ja vallan- ja kunnianhimo. Näillä koukuilla Saatanana pyrki houkuttelemaan nyt myös Jeesus Nasaretilaista.

Ruoka, terveys ja valta eivät itsessään ole pahoja asioita. Ne ovat osa Jumalan hyvää luomistyötä ja Hänen antamaansa siunausta pyytämämme jokapäiväisen leivän muodossa. Valheen isä yrittää kuitenkin petkuttaa ja houkuttaa meidät syntiin vääristellen Jumalan luomistyötä ja kyseenalaistaen Hänen Sanansa. Aivan kuten hän teki jo syntiinlankeemuskertomuksessa (”Onko Jumala todella sanonut?”) ja tässä evankeliumissa. Miksi Saatanana kiusaa Jeesusta? Hänen pyrkimyksensä on saada Jeesus pettämään kutsumuksensa syntien sovittajana ja luvattuna messiaana. Tämä on Saatanan epätoivoinen yritys päihittää Jumalan Poika keinolla millä hyvänsä. Ase, jolla Jeesus tekee tyhjäksi Paholaisen yritykset, on nimenomaan vääristelemätön Jumalan Sana. ”Jumalan sana on elävä ja väkevä. Se on terävämpi kuin mikään kaksiteräinen miekka, se iskee syvään ja viiltää halki sielun ja hengen, nivelet ja luiden ytimet, se paljastaa sisimmät aikeemme ja ajatuksemme.” (Hepr. 4:12). Sitä vastaan pahalla ei ole valtaa. Kuten virressä 170 sanotaan: ”Se sana seisoo vahvana, ne ei voi sitä kestä. Kun kanssamme on Jumala, ken meiltä voiton estää?”

Miksi kertomus Jeesuksen paastosta erämaassa on niin merkittävä? Evankeliumi antaa meille vakuutuksen siitä, että Jeesus on käynyt läpi samat kiusaukset ja koettelemukset, joita mekin kohtamme elämässämme, mutta Hän on selvinnyt kaikista synnittömänä. Hän tietää millaista on olla Paholaisen kiusattavana ja voi auttaa meitäkin kiusauksissamme. Syntiinlankeemuskertomus kertoo ihmiselle

ylivoimaisen suureksi käyneestä kiusauksesta, jolla oli kohtalokkaat seuraukset koko ihmiskunnalle. Kuitenkin kaiken pahan keskelle Jumala antaa lupauksen tulevasta pelastuksesta: ”Ja minä panen vihan sinun ja naisen välille ja sinun sukusi ja hänen sukunsa välille: ihminen on iskevä sinun pääsi murskaksi, ja sinä olet iskevä häntä kantapäähän.” (1. Moos. 3:15). Kiusausten voittaminen kertoo siitä, ettei Jeesus langennut kuten Aadam ja Eeva, vaan Hän on Saatanaa vahvempi. Hän on luvattu Messias ja ristinkuolemallaan lopulta murskaava käärmeen pään. ”Armollisen Jumalan tahto oli, että Jeesuksen oli kärsittävä kuolema jokaisen ihmisen puolesta. – Niinpä hänen oli tultava joka suhteessa veljensä kaltaiseksi, jotta hänestä tulisi armahtava ja uskollinen yli-pappi ja hän voisi Jumalan edessä sovittaa kansansa synnit. Koska hän on itse käynyt läpi kärsimykset ja kiusaukset, hän kykenee auttamaan niitä, joita koetellaan.“ (Hepr. 2:9, 17–18). Hän oli kaikessa kuuliaisen Jumalan tahdolle.

Kristian Tienhaara
teol. yo, Helsinki

Ontuen öisestä painista

2. PAASTONAJAN SUNNUNTAI 25.2.

1. MOOS. 32:23–32

On sääli, jos saarnoissa lyödään Vanha testamentti usein laimin. Tämä sunnuntai tarjoaa hienon mahdollisuuden saarnata Jaakobin painista, melko hyvin tunnetusta kertomuksesta, joka on innoittanut myös virsirunoilijoita (esim. virret 631:4; 903:5, edellisen voi messussa hautajaisista poiketen laulaa hilpeämmällä b-sävelmällä).

Jaakobin painia onkin tulkittu kestävän rukouksen ja uskon kuvauksena, mikä sopiikin hyvin, onhan toisen paastosunnuntain teimana ”rukous ja usko”.

Jaakob siis painiskelee Jabbok-virralla erään miehen kanssa. Kuka tuo mies on? Juutalainen perinne piti miestä enkelinä, missä se nojautui profeetta Hooseaan; päivän lukukappalehan ei puhu enkelistä mitään. Hoosea taas kirjoittaa:

Jo äidinkohdussa Jaakob petti veljensä, miehuutensa päivinä hän kamppaili Jumalan kanssa. Hän paini enkelin kanssa ja voitti, hän itki ja anoi armoa. Betelissä hän kohtasi Jumalan, siellä Jumala puhui hänen kanssaan. (Hoos. 12:4–5)

Vaikka päivän Jaakobista kertovassa lukukappaleessa ei siis mainita enkeliä, on Hoosean kirjan perusteella ymmärrettävä, että Jaakob paini enkelin kanssa. Kuitenkin kristillinen kirkko on nähnyt tässäkin, kuten monissa Vanhan testamentin kohdissa Herran enkelin eli ennaltaolevaisen eli pre-eksistentin Kristuksen — uskomme ja tunnustammehan, että Jumala on ollut Pyhä Kolminaisuus jo ennen aikojen alkua, jolloin Poika on Isästä syntynyt. Toisaalta Jaakob painin jälkeen ”Minä olen nähnyt Jumalan kasvoista kasvoihin, ja silti olen elossa.” Siis *Jumalan*, ei enkelin. Varhainen kirkko näki, että tässä pre-eksistentti Jumalan toinen persoona ilmestyy Israelin kantaisälle enkelin hahmossa.

Selkeästi tässä yöllisessä painissa on kyse jostakin merkittävästä. Tähän viittaa paikan symbolinen nimi Jabbok (hepr. *Jabbq*), joka muistuttaa läheisesti heprean verbiä *’ābaq, je’ābeq* (joka on käännetty ”painimiseksi”, samaa juurta on myös ”iskeä” jakeessa 26) ja muistuttaa myös mieleen nimen Jaakob (hepr. *Ja ‘aqōb*). Paikka, verbi ja tekijä siis liittyvät yhteen. Kyse on siis Jaakobin kamppailun paikasta. Mielenkiintoista on myös, että tässä Jumala antaa Jaakobille uuden nimen Israel, joka johtuu uudesta verbistä *sārā*, joka merkitsee ”hallita”, ”kamppailla” tai ”olla voimakas”. Jumala siis kutsuu Jaako-

bin uudella nimellä ikään kuin omakseen, oman hallintansa suojaan.

Jaakob jää tekstimme alussa yksin yöksi ja läpi yön hän painii. Näin voi olla kristitynkin elämässä: Elämän pimeydessä, masennuksen ja ahdistuksen hetkinä joudumme painimaan Jumalan ja oman uskomme kanssa. Ahdistuksen yötä ja pitkää taistelua seuraa kuitenkin aamu. Näin koittaa myös uskossaan masentuneelle ja ahdistuneelle, vaikkei ahdingon keskellä siltä laisinkaan näyttäisi.

Jos Jaakob otetaan rukouksen esimerkiksi, johtuu se erityisesti siitä, ettei hän päästä irti, vaikka mies tahtoo lähteä aamunsarastuksessa. (Erään juutalaisen tulkinnan mukaan paininut enkeli tahtoi päästä mukaan taivaallisen jumalanpalveluksen aamuylistyksiin). Mekin saamme Jaakobin tavoin tarrata kiinni Jumalan lupaukseen, saamme hänen edessään, omantuntomme syyttäessä, maailman ahdistaa ja mieleemme synkkydessä kuitenkin tarrata hänen omaan sanaansa ja lupaukseensa siunata meitä.

Jaakob ei saavuta siunausta oman väkyytensä ansiosta. Hän vetoaa Jumalan sanan lupaukseen, jonka on itse saanut (Jaakob Betelissä 1. Moos. 28:13–19, tähän myös Hoosea viittaa aiemmassa lainauksessaan: Jaakob näkee Jumalan Betelissä, ”Jumalan huoneessa”). Mekin saamme tarttua niihin lupauksiin, joita Jumala on sanassaan antanut, vaikka se olisi vastoin tunteitamme, ahdistuksiamme, kokeuksiamme tai sitä, mitä meille ihmiset ja tämä maailmanaika sanovat. Jumalaa emme voi voittaa mitenkään muuten kuin vetoamalla hänen omaan sanaansa.

Jumala ottaa omakseen sen, joka häneen tarrautuu ja siunaa häntä. Jumalan kasvot eli hänen täyden tuntemisensa me taas saamme kohdata Jeesuksessa, koska hänessä me näemme Isän kasvot (Joh. 14:9). Siitä täyttymyksestä saamme olla osallisia Jumalan sanan ja pyhien sakramenttien kautta.

Lohdullinen on myös kertomuksen loppu. Maininnan siitä, etteivät israelilaiset syö reisijännettä, joka on nivustaipteen päällä (jae 33) on katsottu todistavan tekstin muinaisuutta: Mooseksen laki ei moista ohjetta anna. Jaakob tai Israel ontuu lonkkaansa tämän synkän yön painin jälkeen. Hän ei siis koskaan täysi toivu koetuksestaan. Tämä voi olla esimerkkinä myös uskovalle. Elämäsämme voi sattua niin suuria järkytyksiä tai jotakin sellaista, mistä emme voi täysin toipua, vaan onnumme tai aristelemme jotakin koko elämämme. Kenties uskonkriisin, läheisen kuoleman tai jonkin pettymyksen jälkeen tuntuu, ettemme palaa enää ennallemme, vaan kuljemme vaivalloisesti onnhdellen sillä taivaatiellä, jolla ennen kevein jaloin ja mielin rientelimme.

Emme tule tässä elämässä valmiiksi ja terveiksi — se tapahtuu vasta taivaassa —, mutta ontuvinakin Jumala ottaa armonsa sisään ja siunaukseensa ne, jotka tarravat hänen sanaansa, sillä Jumala hallitsee ja totisesti kamppailee meidänkin puolestamme.

Jussi Seppälä

pastori, toimitussihteeri, Kauniainen

Jeesus, Pahan vallan voittaja

3. PAASTONAJAN SUNNUNTAI, 3.3.

JOH. 8:46–59

Jeesus on Jerusalemissa ja väittelee niiden kanssa, joita Johanneksen evankeliumissa kutsutaan juutalaisiksi. Hän sanoo, ettei ole tehnyt syntiä ja puhuu totta. Hän sanoo Abrahamin nähneen hänen päivänsä ja kutsuu Jumalaa Isäkseen. Juutalaiset ovat sitä mieltä, että Jeesus on samarialainen — heidän mielestään halveksittua kansaa — ja hänessä on paha henki. Väitelyn osapuolilla on vastakkaiset käsitykset eivätkä molemmat voi olleet oikeassa.

Jeesuksen vastustajat olivat väärässä ja Jeesus kertoi, miten asia on.

Näin on nytkin — Jeesus on oikeassa. Joskus sanotaan, kunpa tietäisimme, mitä mieltä Jeesus on, ja sitten tietäisimme, mitä tästä pitäisi ajatella, mutta emme tiedä. Silloin puhutaan asiasta, johon Raamattu kyllä ottaa kantaa mutta suorat lainaukset Jeesuksen puheista eivät. Jos näin sanotaan, on omaksuttu Raamattusta käsitys, joka ei ole luterilaisen uskon mukainen. Sen mukaan koko Raamattu on Jumalan sanaa. Jeesus puhuu myös muissa Raamatun kohdissa kuin niissä, joissa lainataan suoraan hänen sanojaan. Apostolit olivat hänen valtuuttamiaan ja edustajiaan ja kertoivat, mitä heidän lähettäjänsä sanoo. Luemme Raamattua kokonaisuutena ja Uudesta testamentista käsin. Jos emme ajattele Raamatusta näin, miksi ajattelisimme, että suorat lainaukset Jeesuksen puheista kertovat Jeesuksen kannan? Voidaanhan sanoa, että nekin ovat jonkun ihmisen kirjoittamia, ehkä hänen muokkaamiaan tai keksimiään eikä voi sanoa ainakaan varmasti, että Jeesus oli tuota mieltä.

Usein sanotaan, että kaikki käsitykset ovat lopulta yhtä hyviä ja oikeita — tai yhtä huonoja ja vääriä — koska totuutta ei voi tietää. Jeesus ei ajatellut näin. Keskustelu juutalaisten kanssa evankeliumissa kertoo aivan muuta. Jos ajatellemme, että uskonasioissa on vain mielipiteitä, sanommeko Jeesuksellekin, että hänen käsityksensä on yksi mielipide ja puheen- vuoro muiden samanarvoisten joukossa? Miten hyvä on uskoa, että Jeesus tietää ja puhuu Raamatussa. Tämä on myös nöyryyttä ja oikeaa arkuutta hänen edessään, joka on paljon enemmän kuin me. En rohkene olla eri mieltä kuin hän.

On asioita, joihin Jeesus ottaa kantaa ja kertoo, mitä niistä tulee ajatella, uskoa tai miten toimia. Sitten on asioita, joihin Raamattu ei ota kantaa. Niissä tulisi sietää

paljon enemmän erilaisuutta kuin usein siedämme. Yksi ajattelee noin, toinen uskoo toisin ja kolmas tekee eri tavalla kuin on minun tapani, ja näin saa olla. Emme saa sitoa toisia tai itseämme sellaiseen, mihin Raamattu ei sido, eikä meidän tarvitse suostua toisten sidottavaksi, jos Raamattu ei vaadi sitä. Järkeä saa käyttää. Silti joskus tulee luopua tästä vapaudesta rakkauden vuoksi — ettei loukkaisi toista tai hajottaisi seurakuntaa.

Jeesus kysyi niiltä, joiden kanssa väitelti, voiko joku heistä osoittaa hänen tehneen syntiä. Minä en voisi kysyä noin, eikä kukaan ihminen. Olisi helppo osoittaa meidän tehneen väärin. Mutta Jeesus ei tehnyt syntiä. Se, mitä hän teki ja sanoi, oli aina oikein. Tulee katsoa häntä, ja sitten tiedämme, mikä on Jumalan tahdon mukaista. Jumalan tahdon mukaista oli ja on olla syntisten ystävä, antaa synnit anteeksi tai ajaa temppeleistä pois heitä, jotka ryöstävät. Katsomme Jeesusta, kun luemme, mitä Raamattu kertoo hänestä. Koska ei voitu osoittaa Jeesuksen tehneen syntiä, hän on hyvä eikä hänessä ole mitään paha. Siksi on turvallista jäädä hänen käsiinsä tai rukoilla, että hänen tahtonsa tapahtuu. Jos meille tapahtuu hänen tahtonsa, joka on hyvä eikä ollenkaan paha, paremmin ei voi käydä.

Abraham oli siis nähnyt Jeesuksen päivän. Johanneksen evankeliumi alkaa toteamuksella: ”Alussa oli Sana.” Johannes kertoo, että Sana tarkoittaa Jumalaa, juuri häntä, jossa Jumala tuli ihmiseksi ja puhui. Tämä Sana oli jo ennen maailman luomista ja hänen voimallaan luotiin kaikki. Siksi hän tietysti oli myös jo ennen Abrahamin aikaa. Johanneksen evankeliumista on sanottu, että se on vastaus kysymykseen, kuka Jeesus on. Lukijoille se kerrotaan jo evankeliumikirjan alussa, monille kirjan henkilöille se paljastuu vähitellen ja toisaalta monet — kuten mainitut juutalaiset — eivät tajua, että

Jeesus on Hän, joka on ollut aina. Tuomas, joka ei ensiksi usko, lausuu ensimmäisenä uskontunnuksen, johon koko kirja tähtää: Jeesus on Herra ja Jumala (Joh. 20:28). Hän on *Minä olen*.

Jeesus lupaa niille, jotka pitävät kiinni hänen sanastaan, etteivät he kohtaa milloinkaan kuolemaa. Usein hautajaisissa luetaan samankaltainen kohta: Jeesus lupaa sille, joka uskoo häneen, ettei tämä ikinä kuole (Joh. 11:26). Kyse on elämästä, jonka saa Jeesukselta. Elämä hänen ja hänen Isänsä yhteydessä ja omana ei pääty koskaan. Ihmisen syvin tarve täytyy ja jatkuu ikuisesti.

Jeesus kertoi Abrahamin iloinneen nähdessään Jeesuksen päivän. Meilläkin on sama syy iloon. On Jeesus ja mitä hän teki. Voimme tuntea Jumalan, joka rakastaa meitä, on syntien anteeksiantamus ja ikuinen elämä hänen luonaan, ei tarvitse yrittää ansaita, vaan saa lahjana, koska Jeesus on ansainnut. Miten ilo näistä näkyy meissä? Näkyykö se jumalanpalveluksissamme? Mikä saisi meidät osoittamaan iloa siitä hyvästä, jota olemme Jumalalta saaneet? Niin evankeliumi houkuttelisi enemmän ja useampia. Teeskentely ja näytteleminen yleensä karkottavat, mutta aito ilo herättää kiinnostusta ja voi saada kysymään, mistä tätä iloa saa. Sitä saa Jumalan hyvydestä ja hänen hyvistä teoistaan — siitä että oppii tuntemaan ja saa kokea niitä.

Jari Rankinen

Helsingin Pyhän Sydämen kappelin
pastori (Sley), Kauniainen

Ihminen on sitä mitä hän syö

4. PAASTONAJAN SUNNUNTAI 10.4.

JOH 6:48–58

Ihminen on sitä mitä hän syö. Mitä terveellisemmin syöt, sitä terveempi olet. No, ei se tietysti ihan noin suoraviivaista

ole koska elämässä on myös muita tekijöitä, kuten perintötekijät.

Tämän päivän evankeliumissa puhutaan hengellisestä syömisestä ja juomisesta. Mitä Jeesus tarkoitti puhuessaan elämän leivästä ja sen syömisestä?

Juutalaiset ymmärrettävästi hermostuivat Jeesuksen puheesta, että hänen ruumiinsa on leipä, jota syömällä saa ikuisen elämän. Kun siihen lisätään vielä lihan syöminen ja veren juominen, meni heiltä ymmärrettävästi kuppi nurin! Kannibalismi oli tietysti kauhistus juutalaisille, ja ajatuskin siitä, että tämä nasaretilainen kilpaileva saarnamies käyttää tällaista kielikuvaa, oli kuvottava ja täysin mahdoton hyväksyä.

Kun sanotaan, että ihminen on sitä mitä hän syö, tarkoittaa se tässä hengellisessä merkityksessä mahdollisimman **kiinteää ja jatkuvaa yhteyttä** Kristukseen ja Hänen Sanaansa.

Sillä on siis merkitystä, miten ravitsemme itseämme. Siksi kristityn tulee jatkuvasti ravita itseään Kristuksen läsnäololla ja Hänen Sanallaan.

Sillä miten ruokimme mieltämme, ajatuksia ja sydäntä, on merkitystä. Jos katsomme päivittäin ns. roskaviihdettä TV:stä tai netistä, voi se pikkuhiljaa täyttää mielemme ja ajatuksemme.

Jos haluat tulla jonkun kaltaiseksi, vietä aikaa hänen seurassaan. Tämä on varmaan syy, miksi vanhemmat ovat huolissaan siitä, kenen kanssa lapset viettävät aikaa. Hyviltä ystäviltä saa hyviä toimintamalleja ja hyvien ystävien kanssa oppii hyviä ja hyödyllisiä asioita.

Tästä kaikesta voimme päätellä, että kristitylle olisi erittäin tärkeää viettää aikaa Jeesuksen seurassa. Joh. 6:56 sanotaan ”Joka syö minun lihani ja juo minun vereni, **pysyy minussa**, ja minä pysyn hänessä.”

Tuolla ”pysyy minussa” kreikan verbillä μένω (*menō*) on merkitys ”jäädä, oleskella,

viipyä, pysyä”. Siis oikeastaan se tarkoittaa myös **asumista**, siis yhdessä elämistä.

Tästä samasta asiasta puhuu Jeesuksen sana ”Minä olen viinipuu, te olette oksat” (Joh. 15:5). Jos oksa ei pysy puun rungossa, se näivettyy ja kuolee pois. Pysyminen kiinteässä yhteydessä on elintärkeää.

Edelleen yhteydestä ja siinä pysymisestä puhuu Jeesus kun hän sanoo: ”Minä olen Hyvä Paimen. Minä tunnen lampaani ja ne tuntevat minut.” (Joh 10:14) Toista ei voi oppia tuntemaan, ellei pysy yhteydessä hänen kanssaan. Seuraamalla ja kuuntelemalla voimme oppia toisiltamme, siis toisilta kristityiltä ja Raamatun opettajilta, mutta ennen kaikkea tulee kuunnella hyvän paimenen ääntä.

Tätä päivän evankeliumin kohtaa ei voi oikein sivuuttaa mainitsematta sen viitasta ehtoolliseen. Mitäpä muutakaan puhe leivän eli lihan eli ruumiin syömisestä ja veren juomisesta tarkoittaa kuin ehtoollista.

Katekismus sanoo: *Ehtoollista nauttimalla pysymme Kristuksessa ja Hän pysyy meissä. Kristuksen ruumis, elämän leipä, ruokkii ja vahvistaa kasteessa alkanutta hengellistä elämää.*

Kirkkokin on oikeastaan sitä varten olemassa, että voisimme päästä yhteyteen Kristuksen kanssa ja elää Kristuksessa.

Ihminen on sitä mitä hän syö myös hengellisesti. Jeesus ei ole vaihtoehto vaan elinehto.

Jouni Heiskanen

pastori, Tampereen Harjun seurakunta,
Tampere

Iloitse Marian kanssa Jeesuksesta

MARIAN ILMESTYSPÄIVÄ 17.3.

LUUK. 1:46–55

Marian ilmestyspäivää vietetään tavallisesti yhdeksän kuukautta ennen joulua.

Aikamääräkin liittää Marian ja Jeesuksen läheisesti toisiinsa. Tänä vuonna pääsiäisen aikaisuuden vuoksi Marian ilmestyspäivää vietetään viikkoa normaalia aikaisemmin.

Maria oli muutamia päiviä aikaisemmin kokenut enkeli-ilmestyksen. Neitsyenä hän oli tullut Pyhästä Hengestä raskaaksi. Gabriel oli myös kertonut Elisabetille — tulevan Johannes Kastajan äidille — tapahtuneesta Jumalan armon osoituksesta. Nyt Maria oli saapunut sukulaisensa Elisabetin luo, joka oli puoli vuotta aikaisemmin tullut vanhalla iällään raskaaksi. Kun Maria oli saapunut perille, Elisabet oli tervehtinyt häntä sanoen: ”Siunattu sinä vaimojen joukossa, ja siunattu sinun kohtusi hedelmä! Ja kuinka minulle tapahtuu tämä, että minun Herrani äiti tulee minun tyköni.”

Tähän tervehdykseen vastausta on päivän evankeliumi.

Evankeliumiin on ehkä vaikea päästä sisälle ensi kuulemalla tai lukemalla. Marian vastaus Elisabetille onkin ylistys- ja kiitosruno: *Magnificat*. Tällä sanalla alkaa latinankielisessä Raamatussa Marian ylistysvirsi. Suomeksi se tarkoittaa suuressi ylistämistä. Ylistysrunon tärkeitä teemoja on mahtavien painaminen alas ja alhaisten korottaminen. Samat teemat ovat nähtävissä Hannan ylistysvirressä VT:n tekstissä (1. Sam. 2:1–10). Nämä ylistysrunot ovatkin läheisessä kytköksissä toisiinsa, ja Marian mielessä lienee ollut Hannan ylistys. Saarnassa kannattaneekin ottaa esiin näiden ylistysten samankaltaisuudet.

Marianpäivän evankeliumissa nähdään suuri ihme, sillä Maria sanoo ylistävänsä suuresti Herraa. Hän tekee niin, vaikka oli vähän aiemmin menettänyt mahdollisuutensa viettää sellaisia häitä kuin muut nuoret naiset. Raskaaksi tulo ennen naimisiin menoa merkitsi suurta häpeää sekä hänelle itselleen että koko hänen

kodilleen. Inhimillisesti katsoen ei ollut minkäänlaista aihetta riemuun. Ja kuitenkin Maria sanoo: ”Minun sieluni suuresti ylistää Herraa.”

Mikä oli Marian ilon aihe? Vanki Paavali kehotti iloitsemaan Herrassa (Fil. 3:1; 4:4), ja Maria sanoi riemuitsevansa Jumalasta, Vapahtajasta.

Kuinka ihminen voi iloita ahdinkotilassa? Sitä ihminen itse ei voi saada itsessään aikaan. On täytynyt tapahtua Jumalan ihme. Jumalan on täytynyt saada kääntää ihmisen katse pois omasta itsestään kohti omaa suuruuttaan.

Niinpä evankeliumi, jota Maria julisti Elisabetille, tuo ilon elämään. Jumala on katsonut alhaisuuteen. Jumala on valinnut Marian, ihmisen, jotta hänen suuri pelastustekonsa toteutuisi.

Mutta Marian ilo ei noussut siitä, että hänet oli valittu. Vaikka hän ennustikin oikein sanoessaan, että tästedes kaikki sukupolvet ylistävät häntä autuaaksi, hän ei iloinnut siitä. Ilon toi evankeliumin viesti: Jumala on toiminut. Jumala on tehnyt sen, minkä oli kerran luvannut. Vapahtaja oli tuleva maailmaan. Niinpä Mariankin ilo nousi Jeesuksesta. Hän iloitsi, että Jumala oli tehnyt sellaisen armotyön, että oli lähettänyt Poikansa maailmaan myös hänen syntiensä tähden.

Paastonajan keskelle sijoittuva marianpäivä auttaa meitäkin eteenpäin. Paastonaikaan kuuluu oman itsensä tutkiminen ja parannuksen tekeminen. Marian ilmestyspäivä auttaa meitä nostamaan katseemme pois omasta likaisuudestamme ja synnistämme ja suuntaamaan sen Jumalan suuruuteen. Tämä mielessämme mekin saamme yhtyä Marian, Jeesuksen tulevan äidin, iloon. Jumala on säälinyt myös meitä ja meidän mahdottomuuttamme tulla sellaisiksi kuin meidän pitäisi olla. Hän on lähettänyt Jeesuksen maailmaan syntiemme sovittajaksi. Jeesuksesta saamme iloita aina, ja julistaa yhdessä

Marian kanssa: ”Minun sieluni suuresti ylistää Herraa.”

Rukoilemme. Herra Jumala, taivaallinen Isä. Sinä annat nöyrille armon ja teet suuria niille, jotka sinua pelkäävät. Täytä sydämemme kiittolisuudella siitä, että olet muistanut meitä, köyhiä syntisiä, ja antanut Poikasi meidän tähtemme tulla ihmiseksi. Suo meidän uskossa pitää häntä oikeana Herranamme ja kuninkaanamme, jota mielellämme palvelemme kaikkina elinpäivinä. Aamen.

Jukka Norvanto

pastori (eläk.), TL, Vantaa

Kunnian kuninkaan alennustie ja tempelin inventaario

PALMUSUNNUNTAI 24.3.

MATT. 21:12–22

Jeesuksen viimeinen tulo Jerusalemiin tapahtui kaiken kaikkiaan varsin rauhanomaisesti ja leppoisasti lukuun ottamatta sitä, että kansanjoukon innostus nosti pintaan riehakastakin menoa ja lievästi triumfalistiset messiaslaulut ärsyttivät joitakin paikalla olevia.

Matteus kuvaa muutamin sanoin tilannetta Jerusalemissa. *Kun hän tuli Jerusalemiin, koko kaupunki alkoi kuohua ja kaikki kyselivät: ”Kuka hän on?” Ihmiset sanoivat: ”Hän on Jeesus, profeetta Galilean Nasaretista.”*

Tämän tapahtuman kohuluonteesta on tarjolla vähän eri tavalla painottuvia tulkintoja. Näin **B. Giertz**: *Kaupungissa nousi melkoinen häly. Pyhiinvaeltajat lauloivat ja huusivat, niin että kadut raikuivat. Ihmiset pistivät päänsä ulos ikkunoista ja kysyivät, mitä oli tekeillä. Ja kansanjoukot vastasivat, että suuri profeetta oli liikkeellä. Jotkut ehkä kiiruhtivat ulos tungeksimaan toisten joukossa nähdäkseen hänet. Toiset eivät olleet kiinnostuneita profetoista, eivät silloin eivätkä nyt.*

Vaativammampaa tulkintaa esittää **J. Thurén**: *Satojen tuhansien pyhiinvaeltajien joukossa Jerusalemin yhdellä portilla tapahtunut rauhanomainen protestimarssi on saatanut olla kokonaisuuden kannalta pienehkö häiriö, kun mikään järjestyksenpitoinstanssi ei näytä siihen reagoivan — suuren juhlan kynnyksellä innostuttiin milloin mistäkin. Vasta Jeesuksen myöhempi toiminta juhlilla pakotti vastustajat tekemään viimeiset johtopäätöksensä!*

Se Jeesuksen ”myöhempi toiminta” alkaa temppelin puhdistuksella. Siinä, mitä Matteus seuraavaksi kertoo, ilmapiiri on muuttunut kireäksi. Ihmisten hälinän sijaan kohtaamme vihastuneen temppelin puhdistajan, jonka syyttävät sanat kuuluvat kauas samalla kun pöydät kaatuvat, kolikot kilisevät kivilattialla ja ihmiset joutuvat siirtymään kauemmas.

Tapahtuman taustalla voi nähdä tietyn dilemman Jeesuksen suhteessa temppeliin. Toisaalta hän on alusta alkaen juutalaisena ”temppelin poika”. Siellä hänet ympärileikkattiin kahdeksanpäiväisenä. Siellä hän käy kansansa juhlilla ”joka vuosi” ja siellä hän hämmästyttää 12-vuotiaana uskon asiantuntijoita kysymyksillään. Temppelin esikartanoissa Jeesus toimii opettajana, kun se aika koittaa.

Ja toisaalta voimme evankeliumien riveiltä ja rivien välistä lukea, että hän on temppelissä eräänlainen *outsider*, ulkopuolinen, ei-toivottu. Ainakin kansansa papillisten ja hengellisten johtajien silmissä.

Tästä torjunnasta huolimatta esillä olevassa episodissa käy selvästi ilmi, että Jeesukselle temppeli on oikea Jumalan kohtaamisen, rukouksen paikka — tai sen olisi tullut olla. Nyt siitä oli huonojen paimenten johdossa tullut rosvojen luola.

Jeesuksen silmissä Jerusalemin ja sen temppeli olivat kaukana pyhiinvaelluslulun kauniista säikeistä. ”Siionin Herra siunatkoon sinua! Koko elämäsi ajan sinä näet,

kuinka Jerusalemin kukoistaa.” (Ps. 128:5).

Sen sijaan Jeesus saattoi omasta kokemuksestaan käsin kuvata pyhää kaupunkia profeetta Sefanjan sanoin:

Voi uppiniskaista ja veren saastuttamaa, väkivaltaista kaupunkia! Ketään se ei ole totellut, ei ole ottanut opikseen kuritusta. Herraan se ei luottanut, ei kääntynyt Jumalansa puoleen. — Sen profeetat ovat röyhkeitä, petollisia miehiä. Sen papit saastuttavat pyhän ja johtavat kansaa opetuksellaan harhaan. — Sen tähden odottakaa minua — sanoo Herra — odottakaa sitä päivää, jolloin nousen syyttäjäksi. Olen päättänyt koota kansat, kutsun valtakunnat sinua vastaan vuodattaakseni hehkuvan vihani sinun päällesi. (Sef. 3:1–2, 4, 8)

Evankeliumitekstin loppuosa, viikunapuun kiroaminen, on täydentävä jatko temppelissä tapahtuneelle yhteenotolle, eräänlainen valitun kansan inventaarion vertauksellinen tiivistelmä. Valitun kansan symboli, viikunapuu, todetaan hedelmättömäksi ja sitä odottaa tuomio.

Saarnatekstin Jeesusta on turha pyrkiä kesyttämään modernin uskonnollisuuden kiltteyden formaattiin. (Jos haluaa pitää esillä evankeliumin korvikkeita, on helppompaa saarnata päivän Filippiiläiskirjeen tekstistä ja pienellä vaivalla tehdä Paavalista humanistimoralistin tyyliin: ”*Olkoon teilläkin sellainen mieli, joka Kristuksella Jeesuksella oli!*” — Ja onhan teillä se mieli, jos oikein tosissanne yritätte!).

Jeesus oli oikeasti vihainen ja osasi oikeasti suuttua. Sefanjan käsite *Jumalan hehkuvasta vihasta* oli hänelle yhtä tuttu kuin se kansankirkollisessa julistuksessa on vieras.

Joskus 80 vuotta sitten tanskalaispappi, näytelmäkirjailija **Kaj Munk**, saarnasi sodan keskellä (henkensä kaupalla) sekä ”keisarin” synneistä, että kirkkonsa laiminlyönneistä:

Kristillinen julistus viihtyy evankeliumin kesäpäiväidylleissä ja kiiruhtaa ukkosen ohi. Se touhuaa ihmisten pelastusta, muttei rohkene katsoa kirousta kasvoihin. Se on liian vapaamielinen, liian humanistinen, liian vähäverinen julistaakseen, että Jumalan viha on ratkaiseva puoli hänen rakkauttaan. Ja mitä enemmän maailma vapisee hänen kasvojensa vihan edessä, sitä enemmän on kirkko varpaillaan voidakseen peittää rypyt hänen otsallaan. Kirkko on riisunut aseensa. Siksi se on tullut heikoksi ja tuottanut itselleen häpeää ja maailmalle sanomattoman vahingon tinkimällä totuudesta – Miten kauan voimme salata itseltämme sen, että Jumalan sana on velvoittavinta maailmassa?

Päivän evankeliumitekstin evankeliumin juuria voi etsiä siitä, että Jeesus kaikesta huolimatta tuli temppeliinsä, opetti siellä, kohtasi vastarinnan ja lopulta suostui ristiinnaulittavaksi. Sovituksen salaisuutta on se, että hänellä, jolla oli valta kirotta viikunapuu, on myös valta ja voima muuttaa kirous siunaukseksi. *Kristus on lunastanut meidät vapaiksi lain kirouksesta tulemalla itse kirotuksi meidän sijastamme, niin kuin on kirjoitettu: ”Kirottu on jokainen, joka on ripustettu paaluun.” Näin tapahtui, jotta kaikki muutkin kansat Kristuksen Jeesuksen yhteydessä saisivat Abrahamille luvatus siunauksen ja me häneen uskovina saisimme luvatus Hengen. (Gal. 3:13–14) ●*

Martti Ylinen
pastori (eläk.), Espoo